
ПРОПЕДЕВТИКА ПРОФІЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ В ГІМНАЗІЇ

Лисак Костянтин Михайлович

Вчитель інформатики,

Ліцей №257 «Синьоозерний», м. Київ, Україна

lysak@257lyceum.com

Твердохліб Ігор Анатолійович

провідний науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти,

кандидат педагогічних наук, доцент, старший дослідник

Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна

i.a.verdokhlib@npu.edu.ua

Вступ. Освіта в сучасному суспільстві не лише забезпечує здобуття знань, а й виконує важливу функцію у формуванні майбутнього професійного вибору молоді. У зв'язку з цим, важливо приділяти увагу питанням профілізації навчання, що дозволяє учням свідомо обирати свою майбутню сферу діяльності. Саме тому актуальність даного дослідження полягає у необхідності створення умов, які сприятимуть формуванню в учнів 8-9 класів усвідомленого вибору профільного напрямку навчання та професійної орієнтації. Сучасна система освіти дедалі більше орієнтується на особистісний підхід, що дозволяє враховувати індивідуальні здібності та інтереси кожного учня, допомагаючи їм розвивати власний потенціал. У цьому контексті уроки інформатики відіграють особливу роль, адже вони є гнучким інструментом для знайомства з широким спектром сучасних професійних сфер, дозволяючи учням застосовувати набуті знання на практиці та усвідомлювати перспективи свого подальшого розвитку[1, с. 265].

Постановка задачі. Одним із найбільш ефективних підходів до профілізації є використання проєктних технологій. Інтеграція цього підходу в освітній процес дозволяє учням не тільки опановувати теоретичний матеріал, але й застосовувати знання на практиці, що сприяє підвищенню мотивації до навчання.

Дослідження ставить перед собою кілька важливих завдань, які охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із профілізацією навчання інформатики. Насамперед, необхідно здійснити ґрунтовний аналіз наукової та методичної літератури з цієї тематики, що дозволить виявити основні тенденції, підходи та інструменти, які вже використовуються в освітньому процесі. Дослідження сучасних методик допоможе оцінити ефективність наявних моделей профорієнтаційної роботи та визначити найбільш доцільні способи їх адаптації для учнів 8-9 класів. Особлива увага приділяється використанню проєктних технологій як інструменту, що дозволяє ефективно впроваджувати профілізацію в курс інформатики. Важливо проаналізувати, як саме можна інтегрувати ці технології у навчальний процес, розглянути можливі варіанти впровадження та визначити оптимальні підходи, які сприятимуть формуванню в учнів стійкого інтересу до певних професійних напрямів.

Наступним завданням є розробка власної методології застосування проєктних технологій у профорієнтаційній діяльності, що включає створення алгоритмів роботи, розробку відповідних навчальних матеріалів та адаптацію існуючих програмних засобів до потреб учнів. Методика повинна враховувати індивідуальні особливості школярів, їх рівень підготовки та зацікавленість у певних професійних галузях. Окрім теоретичних аспектів, надзвичайно важливим етапом дослідження

є оцінка ефективності запропонованої методики. Для цього планується проведення педагогічного експерименту, у рамках якого буде проаналізовано результати навчальної діяльності учнів до і після впровадження проєктних технологій. Отримані дані дадуть змогу визначити, наскільки запропонований підхід сприяє розвитку компетентностей, необхідних для свідомого професійного вибору, а також виявити можливі шляхи його вдосконалення.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз можливості використання проєктних технологій у процесі профілізації навчання інформатики в гімназії та розробити ефективну методику їх впровадження.

Основна частина. Профільна середня освіта в Україні пройшла складний шлях розвитку. Сучасна концепція профілізації спрямована на адаптацію навчання до індивідуальних здібностей та інтересів учнів. У рамках реформи «Нова українська школа» профільне навчання поділяється на академічний та професійний напрями, що дає можливість учням обирати відповідний вектор розвитку. Проєктні технології є ефективним інструментом для підготовки учнів до свідомого вибору професійного шляху. Вони дозволяють формувати компетентності, важливі для сучасного ринку праці, такі як критичне мислення, комунікація та вміння працювати в команді.

У дослідженні використовувалися такі методи: теоретичний аналіз наукової літератури, порівняльний аналіз освітніх підходів, педагогічний експеримент, аналіз отриманих результатів та їх статистична обробка. Важливим елементом дослідження став аналіз і уцілювання існуючого календарно-навчального плану з метою виділення додаткового часу наприкінці навчального року для реалізації проєктної діяльності. Цей час було зарезервовано для етапів активної роботи учнів над власними профільними проєктами, оформлення результатів досліджень та створення презентацій, а також для проведення підсумкових занять, під час яких учні представляли свої проєкти, отримували зворотний зв'язок та обговорювали результати з однокласниками та вчителем.

Розроблена методика передбачає впровадження проєктного навчання в курс інформатики для 8–9 класів шляхом визначення тематики профільних проєктів у межах навчальної програми, розподілу учнів на групи відповідно до їхніх інтересів, виконання проєктів під керівництвом учителя та оцінювання результатів на основі представлених проєктних робіт. З метою глибшого розуміння потреб учнів і оцінки стартового рівня їхньої самоідентифікації в професійному контексті, було розроблено та проведено анонімне опитування серед учнів. Опитування охоплювало питання, пов'язані з їхнім розумінням майбутньої професійної діяльності, самосприйняттям, інтересами та навичками, які вони прагнуть розвивати. Після впровадження та апробації методики проєктного навчання заплановано проведення підсумкового опитування, результати якого дозволять не лише оцінити ефективність запропонованої технології, а й отримати відгуки учнів щодо їхньої участі у проєктах, досягнень і змін у рівні професійної визначеності.

Результати первинного анонімного опитування показали, що значна частина учнів ще не остаточно не визначилась із майбутньою професією, проте виявляє щире зацікавлення у пізнанні власних інтересів, а також демонструє готовність брати участь у профорієнтаційній діяльності в межах уроків інформатики.

Висновки. Розглянута методика профілізації вивчення інформатики засобами проєктних технологій сприяє розвитку ключових компетентностей учнів та

їхньому свідомому професійному самовизначенню. Актуальність даної теми зумовлена необхідністю вдосконалення освітніх підходів, які допоможуть школярам усвідомлено обирати професійний шлях ще на етапі навчання у гімназії. У ході дослідження було розглянуто сучасні тенденції профільної освіти, проаналізовано ефективність застосування проєктних технологій у навчальному процесі та розроблено методичні рекомендації щодо їх упровадження. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення навчального процесу та інтеграції профорієнтаційних підходів у шкільну освіту, що сприятиме підвищенню зацікавленості учнів у навчанні та формуванню їхньої готовності до майбутньої професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Твердохліб І. А. Дослідження шляхів упровадження предмету "Інформатика" в профільну середню освіту. *Освітній процес в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення України з інтеграцією в європейську спільноту*: монографія. Ломжа-Київ, 2024. С. 265.
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744847>

**ВІДКРИТІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ: СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БАЗИ
МАТЕРІАЛІВ З ВЕБ-РОЗРОБКИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ**

Мазур Анастасія Сергіївна

здобувачка третього рівня вищої освіти,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

a.s.mazur@udu.edu.ua

Габрусєв Валерій Юрійович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,

gabrusev@fizmat.tnpu.edu.ua

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації освіти дедалі більшої актуальності набуває питання формування в учнів старшої школи ключових цифрових компетентностей, зокрема в галузі веб-програмування. Цей напрям є важливим як з огляду на зростаючий попит на ІТ-фахівців, так і з точки зору розвитку критичного, аналітичного мислення, творчого потенціалу та навичок розв'язання практично орієнтованих завдань. Водночас спостерігається суперечність між потребою у висококваліфікованих спеціалістах з веб-програмування та обмеженими можливостями традиційної системи освіти щодо забезпечення відповідної підготовки школярів. Створення національної бази відкритих освітніх ресурсів з веб-розробки та впровадження дидактичних засобів на основі інтернет-технологій набуває особливої актуальності в контексті переходу до профільної освіти з 2027 року, коли учні 10-12 класів матимуть можливість свідомо обирати напрям навчання відповідно до власних інтересів та кар'єрних планів. Така база ВОР стане потужною підтримкою для реалізації технологічного та інформаційного профілів навчання, забезпечуючи практико-орієнтований зміст, що відповідає сучасним технологічним трендам та вимогам ринку праці.

Вступ. Створення національної бази відкритих освітніх ресурсів з веб-розробки та впровадження дидактичних засобів на основі інтернет-технологій є стратегічно важливим кроком для подолання цієї суперечності та забезпечення якісної освіти в контексті цифрової трансформації суспільства.